

**МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ПРАВА, ЕКОНОМІКИ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
Кафедра кримінального права, процесу та криміналістики**

ДИПЛОМНА РОБОТА

магістра

на тему:

«Особливості кримінального провадження стосовно неповнолітніх»

виконав: студент I курсу,
спеціальності 262 «Правоохоронна
діяльність»

Юркевич Денис Вадимович

керівник: к.ю.н, доцент Неледва Н.

В

рецензент: к.ю.н. Меденцев А.М .

Одеса-2020 року

Юркевич Д.В. «Особливості кримінального провадження стосовно неповнолітніх». – На правах рукопису.

Мета роботи полягає у визначенні порядку проведення кримінального провадження щодо неповнолітніх.

У вступі обґрунтовується вибір теми роботи, її актуальність, мета дослідження, розкривається теоретичне і практичне значення роботи.

План роботи є вдалим і охоплює всі основні питання щодо діяльності слідчого в кримінальному процесі України.

В першому розділі розкрито поняття та значення особливого порядку провадження щодо неповнолітніх.

Другий розділ присвячений питанню досудового розслідування щодо злочинів, які вчинили неповнолітні особи

Третій розділ розкриває безпосередньо порядок судового провадження щодо злочинів неповнолітніх.

Зроблені у кінці роботи висновки є логічними і відповідають змісту роботи.

Ключові слова: неповнолітній, кримінальне провадження, кримінальна відповідальність неповнолітніх, покарання

Yurkevich DV "Peculiarities of criminal proceedings against minors". -
On the rights of the manuscript.

The purpose of the work is to determine the procedure for criminal proceedings against minors.

The introduction substantiates the choice of the topic of the work, its relevance, the purpose of the study, reveals the theoretical and practical significance of the work.

The work plan is successful and covers all major issues related to the activities of the investigator in the criminal process of Ukraine.

The first section reveals the concept and meaning of a special procedure for proceedings against minors.

The second section is devoted to the issue of pre-trial investigation of crimes committed by minors.

The third section directly discloses the procedure for prosecuting juvenile delinquency.

The conclusions made at the end of the work are logical and correspond to the content of the work.

Keywords: juvenile, criminal proceedings, criminal liability of minors, punishment

ЗМІСТ

Вступ	3
РОЗДІЛ 1. Поняття та значення особливого порядку провадження щодо неповнолітніх	6
1.1. Історичний огляд кримінального провадження щодо злочинів неповнолітніх та міжнародне регулювання кримінального провадження щодо неповнолітніх	6
1.2. Правове регулювання кримінального провадження щодо неповнолітніх в Україні.....	18
РОЗДІЛ 2. Досудове розслідування щодо злочинів неповнолітніх	26
2.1. Процесуальний статус неповнолітнього підозрюваного чи обвинуваченого в кримінальному провадженні.....	26
2.2. Предмет доказування у кримінальному провадженні щодо неповнолітніх.....	47
2.3. Особливості участі неповнолітніх у слідчих (розшукових) діях.....	65

РОЗДІЛ 3. Судове провадження щодо злочинів неповнолітніх.....	73
3.1. Особливості судового розгляду щодо неповнолітніх.....	73
3.2. Застосування примусових заходів виховного характеру щодо неповнолітніх.....	80
Висновки.....	90
Список використаних джерел.....	98

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТРАТУРИ

1. Омеляненко Г.М. Адаптація кримінально-процесуального законодавства України про судочинство у справах неповнолітніх до міжнародних Мінімальних стандартів. *Право України*. 2002. №5. С. 79-83.
2. Омеляненко Г.М. Провадження у справах про злочини неповнолітніх як диференціація кримінальне процесуальної форми. - К.: Атіка, 2002. С. 57-75.
3. Галимов О.Х. Малолетние лица в уголовном судопроизводстве.- СПб: Питер, 2001. 224 с.
4. Конституція України: Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР затверджений ВР України (зі змінами та доповненнями в редакції від 15.03.2016 р.). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (Дата звернення - 29.11.2020 р.)
5. Трубников В.М. Уголовное правосудие в отношении несовершеннолетних: каким оно должно быть. *Право і безпека*. - 2012. №

6. Ювенальна юстиція: Навчальний посібник / За заг. ред. Н.М. Крестовської. -Одеса: ОЮІ ХНУВС, 2006. 243 с.
7. Мельникова З.Б. Ювенальная юстиция: Проблемы уголовного права, уголовного процесса и криминологии. - М.: Дело, 2000. 272 с.
8. Левендаренко О.О. Кримінальне судочинство у справах неповнолітніх: історичний аспект. Закон і підліток: Матеріали обласної науково-практичної конференції. Донецьк, 27 жовтня 2013 року/ Гол. ред. Ю.Л. Титаренко. Донецьк: ДІВС, 2001. с. 193-202
9. Фоницкий И.Я. Курс уголовного судопроизводства. Т.1, Т.2./ Под ред. А.В. Смирнова СПб.: Альфа, 1996. 607 с.
10. Ювенальна юстиція України: проблеми створення, законодавча база, коментарі, судова практика / За заг. ред. В. Д. Бринцева. Х., 2004.
11. Національна програма «Діти України». Затверджена Указом Президента України від 18 січня 1996 року № 63/96. - Львів : ЛОЦССМ, 1996. С.22.
12. Конвенція про права дитини: Міжнародна документ. Ратифікація від 20.11.2014, підстава - 995_160. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (Дата звернення - 29.11.2020 р.)
13. Правила ООН, що стосуються захисту неповнолітніх, позбавлених волі. *Людина, право, суспільство*. Права людини і професійні стандарти для юристів у документах міжнародних організацій. Українсько-Американське бюро захисту прав людини (Амстердам – Київ), 1996, с. 71 - 81;
14. Указ Президента України від 8 квітня 2008 року № 311/2008 «Про хід реформування системи кримінальної юстиції та правоохоронних органів»: URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (Дата звернення - 29.11.2020 р.)
15. «Про затвердження Державної соціальної програми “Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини” на період до 2021 року»: Закон України від 30.05.2018 №453-2018-п. URL:

<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>. (Дата звернення - 29.11.2020 р.)

16. Совдус В.М. Особливості кримінального провадження щодо неповнолітніх:

URL:http://zib.com.ua/ua/print/81209osoblivosti_kriminalnogo_provadhennya_s_chodo_nepovnolitnih.html. (Дата звернення - 29.11.2020 р.)

17 . Кримінальний процесуальний кодекс України Закон від 13.04.2012 № 4651-VI (зі змінами та доповненнями) в редакції від 11.06.2016р. URL:Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>. (Дата звернення - 09.05.2016 р.)

18. Пирожков В. Ф. Криминальная психология. - М.: "Ось-89", 2007. 704с.

19. Витрук Н.В. Общая теория правового положения личности. - М.: Норма, 2008. 448 с.

21. Вапнярчук В. В. Особливості процесуального становища особи, яка провадить дізнання. - Х.: ТОРСІНГ, 2001. 220с.

32. Шаренко С. Л. Кримінально-процесуальні проблеми застосування примусових заходів медичного характеру: Дис.... канд. юрид. наук 12.00.09. Харків, 1999. 157с.

34. Шепитько В. Ю. Допрос несовершеннолетних: психология и тактика: Автореф. дис....канд. юрид. наук. 12. 00. 09. Харьков, 1991. 24с.

37. Туляков В. Кримінологічні аспекти агресивної злочинності молоді. *Право*. 1999. № 12. С. 30-33.

42. Титаренко В. Питання захисту неповнолітніх на попередньому слідстві і в суді. *Право*. 2008. № 6-7. С. 62-65

47. Грошевой В.М. Уголовный процесс Украины: Учебное пособие / Под редакцией доктора юридических наук, профессора Ю. М. Грошевого и доктора юридических наук, доцента А. В. Каплина.- Право, Харьков, 2010. с. 608

51. Карпов Н. С. Проблеми доказування у кримінальному судочинстві . *Наук. вісн. Київ. нац. ун-ту внутр. справ*. 2006. Вип. 4. С.187-195.

52. Міхеєнко М. М., Шибіко В. П., Дубинский А. Я. Науково-практичний коментар Кримінально-процесуального кодексу України. - К.: ЮРінком, 2005. 639 с.
53. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 1 квітня 1994 р. № 3 «Про строки розгляду судами України кримінальних і цивільних справ». Збірник постанов Пленуму Верховного Суду України в кримінальних справах. - Х.: Одісей, 2000. С. 390-393
54. Азаров Ю.І., Заїка С.О., Фатхутдінов В.Г. Кримінально-процесуальне право України. Посіб. для підготов. до екзаменів. К., 2010. С.44.
56. Постанова Верховної Ради України від 28 квітня 1992 р. № 2296 - XII «Про концепцію судово-правової реформи в Україні». Відомості Верховної Ради України. 1992. № 30. Ст. 426
57. Земляний Є.О. Особливості відповідальності неповнолітніх. URL: http://pravovaosvita.ucoz.ua/publ/osoblivosti_vidpovidalnosti_nepovnolitnikh/1-1-0-4. (Дата звернення -09.05.2016 р.)
59. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права. Збірник Права людини і професійні стандарти для юристів в документах міжнародних організацій. - Амстердам-Київ, 1996. С. 9-19
64. Пахолок Л. І. Втілення демократичних засад судоустрою і принципів міжнародного права в організацію спеціалізованих судів. *Законодавство України та міжнародне право*. К., 1998. С. 285-286
65. Тертишник В. М. , Слинко С. В. Теорія доказів у кримінальному процесі України/ Навч. Посібник. РІФ «АРСІС» ЛТД, Харків, 1998. С. 256
66. Сапрунов А. Г. Профилактика социальных отклонений несовершеннолетних. *Следователь*. 2002. №1. С. 33-36
72. Бреслав Г. М. Эмоциональные особенности формирования личности в детстве: Норма и отклонение. - М.: Педагогика, 1990. 144с.
73. Рубинштейн С. Л. Основы общей психологии.- СПб.: Питер , 2002. 720с.
74. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 31 березня 1989 р. № 3 «Про практику застосування судами України законодавства про

відшкодування матеріальної шкоди, заподіяної злочином, і стягнення безпідставно нажитого майна». Збірник Постанов Пленуму Верховного Суду України 1963-1995 г.г. - К., 1995. С. 80-90

75. Иванова Е. Ф. О некоторых личностных особенностях женщин с делинквентным поведением. *Девіантна поведінка неповнолітніх: можливості впливу*. Мат. Міжнарод. наук.-практ. конференції. Харків, 1994. С. 241-243

76. Крейдун Н. П. Психологическое содержание криминогенного комплекса личности и его динамика в условиях изоляции от общества: Автореф. дисс... канд. психол. наук. Киев, 1991. 24с.

78. Гетьман А. (ред.) Кримінальний процесуальний кодекс України: Науково-практичний коментар - Х.: Право; Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого» Національна академія правових наук України, 2012. 682 с.

80. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 25 березня 1988 р. № 3 «Про застосування судами України кримінально-процесуального законодавства, яке регулює повернення справ на додаткове розслідування». Збірник постанов Пленуму Верховного Суду України в кримінальних справах. Х.: Одісей, 2000. С. 339-349

82. Мінімальні стандартні правила Організації Об'єднаних Націй, що стосуються здійснення правосуддя щодо неповнолітніх (Пекінські правила). Збірник законодавчих актів і нормативних документів з питань соціально-правового захисту дітей. К.: Столиця, 1998. С. 10-35

86. Бурдін В. М. Особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх в Україні: Автореф. дис. ... канд. юр. наук: 12.00.08. К. 2002. 18с.

88. Сімейний кодекс України: Закон України від 10.01.2002 № 2947-III (з доповненнями в редакції від 21.02.2016р.). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>. (Дата звернення - 09.05.2016 р.)

90. Король В. В. Засада гласності та її обмеження в кримінальному судочинстві України: Дис. ...канд. юрид. наук: 12.00.09. Львів, 2002. 205с.
95. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 23 грудня 1983 р. № 6 «Про практику застосування судами України законодавства про відповідальність за втягнення неповнолітніх у злочинну та іншу антигромадську діяльність». Збірник постанов Пленуму Верховного Суду України в кримінальних справах. Х.: Одісей, 2000. С. 244- 248
100. Уголовній процес: Учебник/ Под. ред. Булатова Б.Б., Баранова А.М./ URL: http://stud.com.ua/35338/pravo/osoblivosti_poperednogo_rozsliduvannya_kriminalnih_sprav_zlochini_nepovnolitnih. (Дата звернення - 28.11.2020 р.)
101. Гетьман А. Науково-практичний коментар нового Кримінального процесуального кодексу України від 13.04.2012 № 4651-VI., 2012: URL: <http://textbooks.global/ugolovno-protseessualnoe-uchebnik/stattya-predyavleniya-osobi-dlya-50465.html>. (Дата звернення - 28.11.2020 р.)
102. Закон України «Про судоустрій і статус суддів» від 07.07.2010 № 2453-VI. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2453-17>. (Дата звернення - 28.11.2020 р.)
103. Особливості судового кримінального провадження щодо неповнолітніх. URL: http://studopedia.su/8_60867_osoblivosti-sudovogo-kriminalnogo-provadhennya-shchodo-nepovnolitnih.html. (Дата звернення - 28.11.2020 р.)
105. Герасимчук Л. Деякі аспекти застосування примусових заходів виховного характеру до неповнолітніх. URL: <http://www.pravnuk.info/urukrain/1354-deyaki-aspekti-zastosuvannya-primusovix-zahodiv-vixovnogo-xarakteru-do-nepovnolitnix.html>. (Дата звернення - 28.11.2020 р.)
106. Кримінальний процесуальний кодекс: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17/ed20120413#Text>. (дата звернення -30.11.2.20).

107. Циганюк Ю.В. Генеза кримінально-процесуального законодавства України . *Юридичний електронний журнал*. 2020. № 2. С. 420-426.
108. Про практику розгляду судами справ про застосування примусових заходів виховного характеру : постанова Пленуму Верховного Суду України № 2 від 15.05.2006 р. URL:<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-06>. (дата звернення -30.11.2.20).
109. Ямкова О. О. Примусові заходи виховного характеру: правова природа і види : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Оксана Олександрівна Ямкова. О. : Одеська нац. юрид. академія, 2003. С. 5.